

[Per Hækkerup.]

samme måde som i de andre lande, der allerede er i stormarkedet, kræve samvirken mellem staten og det private erhvervsliv ud fra princippet om, at vi må slutte os tættere sammen her i landet, når vi går op i en større europæisk økonomisk enhed.

Statsministeren indledede åbningstalen med at udtrykke regeringens dybe bekymring over den udenrigspolitiske situation. Jeg tror, de fleste mennesker her i landet deler regeringens ængstelse og bekymring.

Trods de mange forskellige uromomenter i den internationale politik mener jeg det berettiget at pege på, at uroen og usikkerheden især hænger sammen med tre forhold, der alle har deres udspiring i en ændret sovjetisk udenrigspolitik eller i hvert fald udenrigspolitisk taktik.

Efter mere end 10 års forholdsvis ro omkring Berlin har Sovjet i denne sommer valgt at stramme grebet om byen og true med at gennemføre en ensidig ændring af dens status. Det er min opfattelse, at hvis vestmagterne bøjer sig for sovjetiske trusler, er det mere end de godt 2 millioner berlineres frihed og ret til at bestemme deres egne forhold, der står på spil. Det gælder i så fald hele sammenholdet mellem de vestlige lande og dermed garantien for, at magtbalancen i Europa ikke ændres på en måde, der også kan blive skæbnesvanger for os. Det er alvoren i vor NATO-politik, der kommer på prøve. Dette tilsiger vestmagterne at stå fast på deres rettigheder i Vestberlin, men samtidig gælder det, at det er ikke tilstrækkeligt blot at stå fast på sine rettigheder. Siden den nuværende Berlinordning blev skabt for ca. 12 år siden, har udviklingen i og uden om Berlin ændret mangt og meget. Derfor er en politik, der siger, at intet må ændres, lige så urealistisk og farlig som en politik, der bøjer sig ensidigt for trusler. Dette tilsiger efter min opfattelse vestmagterne at søge forhandling med Sovjet om en ordening, der sikrer Berlins frihed og uafhængighed, den frie adgang til byen og vestmagternes forbliven i denne, men samtidig imødekommer andre landes legitime interesser i Berlin- og Tysklands-spørgsmålet.

Det andet forhold er genoptagelsen af prøvesprængningerne med kernevåben. Trods tidligere meget kategoriske udtalelser

i modsat retning har Sovjet iværksat en kæde af prøvesprængninger i atmosfæren, som atter forøger den radioaktive strålingsfare. At disse prøvesprængninger finder sted i området omkring Novaja Zemlja, betyder, at den nordlige del af Skandinavien er særlig udsat for nedfald af radioaktive stoffer. Der kan efter min opfattelse ikke være tvivl om, at der herigennem rejses et særdeles alvorligt problem, selv om det måske ikke har nået vore grænser endnu. Det er måske forståeligt, men alligevel beklageligt, at USA har svaret med også at genoptage prøvesprængningerne, selv om det heldigvis er under jorden. I mit parti er vi helt enige med regeringen i at opfordre stormagterne til igen at indstille disse forsøg og at nå frem til en aftale herom.

Det tredje forhold er Sovjets energiske forsøg på at lamme FN's generalsekretærs muligheder for at udfolde en politisk aktivitet til gavn for freden, som den med så stor dygtighed og under de vanskeligste forhold blev gennemført af den afdøde generalsekretær, Dag Hammarskjöld, ved at foreslå generalsekretæren afløst af et triumvirat — hvoraf et medlem skulle være russer — der kun kunne virke under vetoreglen, således at Sovjet sikrede sig, at der intet kunne foretages fra FN's side, som ikke havde russisk godkendelse. Takket være ikke mindst forståelsen fra de nye afro-asiatiske landes side af FN's betydning for deres sikkerhed synes der at være en mulighed for, at Sovjet ikke finder det fornuftigt og i overensstemmelse med sine interesser at udnytte Hammarskjölds tragiske død til at gennemføre sit forsæt nu.

På baggrund af den internationale situation finder vi det i mit parti rigtigt, at der er truffet foranstaltninger til at fremme forsvarsberedskabet. Efter de oplysninger, den højtærede forsvarsminister har meddelt herom, er vi overbevist om, at der gøres det mest mulige inden for de givne rammer.

Vi finder ikke, at den internationale situation giver anledning til at ændre linjerne i vor udenrigspolitik. Derfor konstaterer vi med tilfredshed, at åbningstalen uforandret fastslår vort medlemskab af FN og NATO som hovedpillerne i vor udenrigspolitik. Det vestlige sammenhold i NATO er af afgørende betydning for at forhindre en ny krigs udbrud, og ved at